

سہ شاہ حسین دیاں علامتاں دی معنیاں
دی کہ سلحاں نیں، ویر واکرو؟

تعارف

بالا فرید توں بعد شاہ حسین پنجابی دے سرگڑھ ویل
شاعر بن تے اوہناں نے کافیاں دی بنیاد رکھی۔
شاہ حسین لاسپوری نے اپنی زندگی جرج اللہ
نال ٹو لائی سکول اپنی آب توں اللہ دی محبت
ٹی فنا کر دیلے۔ اوہناں دے دُھ وڈیرے جوالہ
سے تے ایس ٹی اوہناں نے اپنی شاکری جرج
کھڑی، تانا، بانا، دھاک، نیچ پونیاں، چرخہ،
چرخہ کتنا دی علامتاں توں ورتیاں نیں ان علامتاں
لاپیں **او** عام لوکاں توں **اللہ** تے رسول دی
محبت شریعت **آخرت** حساب کتاب، موت
صبر و شکر دے دُعا داد و دل دیندے نیں شاہ
حسین نے علامتاں دے ایس پنجابی شاکری
فوں جاریز لادیتے ہ۔ اوہناں دی شاکری
علامتاں تے کافی دی آساریندی ہے۔ اوہناں
تے امبٹری، رانجھاپیسی، کھیرے، پاتھی تے رانج
دیاں نوکریاں علامتاں توں ورت کے لوکاں
نے اللہ دا بیگم اٹھرایا ہے۔ ایساں دی شاعری
نے پنجابی زبان دے بوٹے توں سنبھالے تے
ایس نیچے توں جرج دار جرج لیل ٹی علامتاں
توں ورتیاں ہ۔ **ڈاکٹر لاجو تنی کر شادام**
آگے دے تیر کہ

شاہ حسین دی زبان سادہ تے آسان ہے
سکول فریدالبرائیم تائی توں چنگی لیاں ورتی
انے

ایس گل توں ظاہر پوندراں ہے کہ اوہناں نے

سادہ علامتوں جیسی ان لفظوں کا نول سمجھ کر
کر کے پنجابی زبان نول چار چاند لائے ہیں

شاعری لئی استعمال کرن والیاں علامتوں تے معنی

علامت	معنی	پیر	بندہ
عورت	انسان	پیر	عاشق
خوف	انسانی جسم	راخبا	عشق
خوف گستا	اعمال کرنا	دلج	حقیقی
تانا	طاقت		اعمال
بانا	فرت		
باقی جانہ	نفس امارا	چھی	اعمال نام
اصیری	شریعت	پچی	عمل کرنا
منکر نیکر	سن بننا		
کمدی	صوت		

(2)

عورت دی علامت

تانیٹ دے ہن دا ورتاؤ

شاعر حسین نے اپنی شاعری وچ عورت دا
روح الیٹا۔ عورت دی علامت نول
انسان لئی ورتیا الے۔ شاعر حسین نے عورت
دی علامت نے ایس لئی ورتیا کیوں

عورت مرد دی نسبت کمزور ملوک تے سوہنی
بیونڈی الے۔

عورت شکرت تے بندی رواج وچ محبت
دا اظہار کردی الے۔

حضرت ڈاکٹر عہمت اللہ زاید دے مطابق

دراوڑی قوم۔ فوج عورت سردار بیونزی ہے۔
نے بالوں کے شان ہی عورت کے شان آؤ
بھی جانی ہے

ڈاکٹر آصف خان پوران ایس گل ہوں ثابت
کیتا کہ پنجابی زبان دا تعلق دراوڑی تہذیب
نال ہے ایس لئی شہلا حسین نے جگہ جگہ عورت
نوں ورتیا۔ نے انہاں دی شاہری فوج عورت
نوں مراد انسانی جسم ہے۔

شہلا حسین اپنے ایک کافی فوج اکھڑے بنیں۔

منہری پاں کے چنگی پاں جی صاحب تیری تہری آں۔
گہلا لک جان دیوانی تے رنگ صاحب دی رنگی آں۔
(3)

چرخہ دی علامت دا ورثہ

شہلا حسین نے چرخہ دی علامت نوں انسانی جسم
لئی استعمال کیتی۔ چرخہ دا معنی انسانی جسم ہے
تے اوہ انسان نوں بیکار کرن لئی چرخہ دا استعمال
کرو دے بنیں۔ کیوں جے اوہ آہ جولاہے بنیں اس
لئی اوہناں نے چرخہ دی علامت انسانی جسم لئی ورتا
تے بتلایا کہ چرخہ دی اپنے مارک دے حکم آناں
کیرا بنان دا کم کدا کہ تے انسان وی چرخہ
ڈاکٹر دی عبادت کریں۔
اوہ اپنے کافی فوج چرخہ انسانی جسم نوں اللہ دی
عبادت دا حکم دیندے بنیں تے اپنے آپ نوں
اللہ دی محبت آفنا کر دے بنیں۔ ملاحظہ کرو۔

چرخہ بوے سیائیں سیائیں "بالر بوے" توں
پہرے حسین فقیر سیائیں دا، میں نائیں سہراں

(۶)

چرخہ کتنے دی علامت دار استعمال نیک اعمال فے مطلب مگر دل ورتاؤ

شاہ حسین نے جیوں چرخے نول انسانی جسم دی علامت
لٹی استعمال کینا۔ ایسے درگاہوں چرخے کتنے نول
نیک اعمال لٹی ورتاؤ۔ اولہ انسانی جسم نول اکھڑے
نیک اعمال کٹر۔ چرخے نول چرخہ کتنے لٹی
انسانی جسم نول نیک عمل کٹر دی نیک ورتاؤ
انہاں اپنے اک کافی چرخہ **عورت** یعنی انسانی نول
چرخہ کتنے یعنی نیک اعمال کٹر دادرس ورتاؤ۔
جیوں کسادہ کوکال دے دل نول مددہ لیا لے
آؤہ اکھڑے نول۔

نول آہوکت ولی نی کٹرے آہوکت ولی
ساری عمر ایویں رگنوائی، چھی نہ ہتی آچھی
گلیاں چرخہ پھیریں لٹیکندی آہوکل شیول جلی
کچے حسین فقیر نہاچیں، داج دیوئی جلی۔

ان کافی ل ورج اولہ عورت **انسان** نول
نیک عمل کٹر، چرخہ کتنے دادرس ورتاؤ لے
نال مٹھن دیاں چرخہ تیرے نول چھی **اعمال کرنا**
نول نال چھی **اعمال کرنا** نول نہ پھرنا
دار **اعمال** دے **انسان** ای دنیا نول رکھت
بیونہی۔

(۷)

چھی دی علامت لٹی ورتاؤ

شاہ حسین ہمیشہ نول ہی تصوف دے قائل سن
انہاں دے نزدیک انہوے عمل کرنا ہی دین ہا
نال لے اپنے اک کافی چرخہ نول اکھڑے نول
کہ چہاں ورتاؤ انسان ہونے ایویں مددہ
ہی عیادت کرنی بیونہی لٹی ایہاں ایدی

ذمہ داری ہے۔ لیکن اُن کے ہر حال سے تنہا کے رکھنا
جاہل و نادان

جے فڈ چراتے وڈ ٹیچن
ماپیاں فیکے سرتے اگھی
لیر تم نال کر سہماں

(۱۶)
طاقت تے حوصلے عزت لئی علامت دا
ورتاؤ

شاہ حسین انسان دی عزت قابل سن۔ جیویں
قرآن وچ وی رب سوبنا بکری نوں عزت دیندا اے
حدیث وچ وی بندے دی عزت دا درس کھاتا اے
اے جبار مہتمم

اک مسلمان دے اُتے دوسرے مسلمان دا خون،
مال تے عزت (بے عزت کرنا) حرام اے۔

شاہ حسین فرمانبردار بنیں کہ افسان آہ، کھدی
بنیں اُتے اویسی عزت تے طاقت سمجھ اٹھا
اے۔ اولا تانا تے بانا نوں عزت تے طاقت
تی وقتے بنیں تے آکھدی بنیں

توں میں تانا توں میں بانا سمجھ میرا توں۔
کچے حسین فقیر غانا میں تانیں سمجھ توں۔

(۱۷)
شہیت، اُتے پورا پورا عمل کنز دا حکم

شاہ حسین لوگاں نوں شہیت اُتے پورا پورا الہین
دا درس دیندے بنیں۔ قرآن مجید وچ وی
سورۃ البقرہ وچ اللہ تعالیٰ فرمانبردار بنیں
جبار مہتمم اے۔

دیں وچ پورے پورے داخل ہو جاؤ

صبر اُتے ابرو لٹی اولا لڑکے قہرے پیر انجادا
 سبارا لیدنے کے جیتے وچ اولا ماں بول
 شریعت دے مطلب تہی ورتنے میں۔ پیر بول
 اک علامت لٹی لیدنے میں۔ بول اُس نوک مطلب
 بندہ نماز ہے۔ ایج ای اولا راجے لول عشق
 حقیقی رب دے مطلب تہی ورتنے میں۔ اولا
 کہہ دے میں کہ لک باورے کچھ وی آکھ موب
 صبر اُتے میں رب دایوں۔

- ماٹے نی اہینوں کویریاں دی گل نہ آکھ
 حسین لاجپن وھی تھیرا میں لاجپن دی۔
 کڑیاں بول کوڑی جاگ
 لوگ کہتے پیر علی پیر دا دریاک۔
 کہتے حسین فقیر سائیں کو اجاندا مولیٰ پاک۔
پیکرے بنایوڑے گھری علامتوں (8)

شہا حسین نے پیکرے بنواری علامت دا
 دتا ورتنا دے مطلب اُتے کہتا ہے سالیوڑے گھر
 دی علامت بول آخرت تے آخرت دی لہر
 دی زندگی دے معنی اُتے بیان کہتا ہے۔ کیونکہ
 قرآن مجید دی اک آیت جنہیں شہا حسین
 اُتے عجوبہ حالت طاری کیتی۔

آیت
وما الحیوة دنیا الا عوولہب
 آیت دا مفہوم

"اے دنیا دی زندگی کھیڑ قاشا اُتے۔
 شہا حسین فرماندے میں کہ نیک اعمال کر دے
 آخرت وچ کھیاں بیوی جنوں کڑی بھائی
 روایت وچ سائیوڑے گھری دا ج نوں غوثیت
 دینی اُتے۔ اُن انسان دی آخرت لٹی اعمال کر دے۔

- بابل آنگن چھڑ چھڑ شیاں سائیوڑے گھر جلیاں
 کہیں حسین فقیر سائیں دل گلا کرے جلیاں۔

امپری دی علامت دا ورتاؤ بچ فراق
دے درد لئی۔ (۹)

اولا امپری (صال) دی علامت دا معیناں
شریعت لئی دیندے نیں تے فرماندے نیں کہ کجی
فراق دا دکھ شریعت اُتے عمل کرکے ہی کر سگیا
جاسکدا اے۔ اولا شریعت اُتے عمل کرن عاقل
فماندے نیں شریعت اُتے عمل کیتا جاوے تے درد
دکھ پھیلے بغیر۔

مائے فی امیں کینوں آکھاں۔
درد و چھوڑے دا حال لئی۔

صوت دایاں تے علامتاں دا اظہار (۱۵)

اے صوت بہر حق ہے قرآن مجید دی آیت اے

کل نفس ذائق الموت
مفہوم
"ہر نفس نے موت دا ذائقہ چکھیا اے"

شاہ حسین نے وی لوکاں نوں موت لئی تیاری کرن
دا حکم دیا تے اولا کہندے تے کہ منکر نیک بہت
ڈاڈلے نیں رچیں دا حساب کتاب کرن گئے
اولا موت لئی تھوڑی نوں رطوبت ورہندے
نیں تے کہہندے نیں جیوں تھوڑی تے کپڑا بننا
پورا ہوندا اے۔ ایسی طرح موت ہی عقل
خفیت۔ انہاں نے ملاعتی رنگ دی موت
دی فکر لئی اپنا

اویس دینے نوں چھوڑا سیں
جہ جاف پوسیں فرج کھڑی

مکری گل

شہزادہ حسین پنجابی زبان، دے عظیم شاعر تے
صوفی بزرگ سن۔ اولا بزارت جو الایہ سن
تے البیں زنی چڑھ، تیر کتنے کھڈی، دھاکہ
جی علامتوں، نوں مختلف معنیوں، لئی دینا۔
تے عورت نوں اپنی شاعری ورنہ کثرت تے محبت
دانشان دسیرا۔

ڈاکٹر موہن سنگھ دیوانہ کہیندے نیں۔

”شہزادہ حسین دی شاعری نے اخلاق، روحانیت،
خدا نے انسان، وجدانیت، تے انسان دے متعلق
معاظلات نوں بدھائے تے اپنی شاعری راہیں
سائوں چیتا کر ایالے تے اپنی دیوارہ کترھی اے۔“